

op de afdeling tegen te gaan, zoals spreker tijdens deze epidemie nam: snelle en zorgvuldige isolatie van alle verdachte gevallen, verpleging met handschoenen ter vermindering van grove besmetting der verpleegstershanden, en pasteuriseren van de voeding met de speen op de fles, door een metalen dop beschermd. Dit laatste ter vermindering van de noodzaak de speen bij de voeding op de fles te plaatsen (met wellicht besmette handen).

Discussie:

J. H. DE HAAS vraagt of *Bac. coli BRAY* nu als de verwekker van voedingsstoornissen en toxicoses moet worden beschouwd. Verder vraagt hij aan ESSEVELD, of hij wel eens meng-infecties vond en of de verschillen in gevoeligheid voor streptomycine niet tot biologische eigenschappen zijn terug te brengen.

REERINK antwoordt, dat uit de graphiek blijkt, dat van 84 ziektegevallen er slechts 22 als infecties met *Bac. coli BRAY* werden geïdentificeerd. De eerste vraag moet dus ontkennend worden beantwoord. Er is, naar sprekers oordeel, blijkbaar meer sprake geweest van een nadelige invloed op een dyspepsie, dan van zuivere infecties met *Bac. coli BRAY* gecombineerd met infecties door andere oorzaak.

ESSEVELD antwoordt, dat hij meent niet met een verworven ongevoeligheid voor streptomycine te maken te hebben, daar van buiten de ziekenhuizen ook voor streptomycine ongevoelige stammen komen en wel in toenemende mate. Onderzoekingen op het terrein van agglutinaties zullen meer aan het licht moeten brengen. Andere ziekte-verwekkers of meng-infecties zijn niet gevonden.

A. DEKKER-JONKER vraagt, wat REERINK onder een „verdacht geval” verstaat?

REERINK: Elke dyspepsie, die in het ziekenhuis ontstaat, vooral indien vergezeld van acuut ernstig gewichtsverlies.

TEGELAERS groepeerde 108 gevallen na Mei 1949 van TEN SELDAM. Bij intoxicaties vond men in 86 pCt bacillen, bij dyspepsieën in 33 pCt. Een massale infectie is de oorzaak, de bacil is uit alle plaatsen gekweekt. Op een open afdeling is dus overal gevaar, daar de levensduur van de bacil vrij lang is. Het is daarom wel erg moeilijk afdoende maatregelen tegen het overbrengen van de besmetting te nemen. Bij sectie kan men de bacil uit milt en gal kweken.

LETTY M. DOYER, 2e secretaris

BLADVULLING

ZELFMOORD EN ZELFVERMINKING

Het opstel van S. P. TAMMENOMS BAKKER¹ geeft mij aanleiding tot enkele kanttekeningen. Van verschillende dieren is het bekend, dat zij, gevangen in een klem of sprenkel², en hierin vastgehouden aan een voor- of achterpoot of de staart, dit vastzittende lidmaat afbijten om aldus los te komen. Dit opofferen van een lichaamsdeel uit zucht naar vrijheid is waargenomen onder andere bij vos, rat, hond, bunzing, otter, wezel, marter.

Hetzelfde deed de door de Spartanen gevangen gehouden HEGESISTRATUS, die, in afwachting van zijn terechtstelling, met één voet was vastgezet in een met ijzeren banden beslagen houten blok (*ἐν ξύλῳ σιδηροδέτῳ*). Na gepast en gemeten te hebben, hoeveel van zijn voet hij door de opening zou kunnen trekken, sneed hij met een stuk ijzer eigenhandig het voorste deel van zijn voet af (*ἀπέταμε τὸν ταρσὸν ἑαυτοῦ*), baande zich een uitgang door de muur zijner gevangenis, en ontsnapte, in de nacht verder trekkend en overdag zich schuil houdend in de bossen; aldus kwam hij de derde avond te Tegea en in veiligheid. De Spartanen waren zeer verbaasd, toen zij 's mans halve voet op de grond zagen liggen (*τὸ ἡμίτομον τοῦ ποδὸς κείμενον*), doch hemzelf, trots al hun zoeken, nergens konden vinden.

Toen HEGESISTRATUS' voet was genezen (*ὑγιῆς γενόμενος*), maakte de patiënt zelf zich een houten prothese (*προσποισάμενος ξύλινον πόδα*); hij bond opnieuw de strijd aan met de Spartanen, die hem weer gevangen namen en nu terstond ter dood brachten.

Van CLEOMENES, koning van Sparta (520-491 v. Chr.), verhaalt de geschiedenis, dat hij plotseling krankzinnig werd en moest worden opgesloten. Terwijl hij met zijn voeten in het blok gekluisterd was, wist hij van zijn bewaker, een heloot, een mes machtig te worden, waarmede hij, beginnend bij zijn benen (*ἐκ τῶν κνημέων*), zich afschuwelijk toetakelde, zich het vlees kervend in lange halen (*κατὰ μῆκος τὰς σάρκας*) aan de dijnen, de heupen en de flanken (*ἐς τοὺς μηρούς, τὰ ἰσχία, τὰς λαπάρας*); ten slotte bereikte hij zijn buik (*τὴν γαστέρα*), die hij ook „tot worstvlees begon te hakken” (*καὶ ταύτην καταχορεύων*), met het gevolg dat hij kort daarop stierf.

¹N.T.v.G. 1953, 97, 263. ²Sprenkel: dit woord ziet op het dichtspringen van zo'n vangwerktuig; vgl. ook het E. spring = veer, springveer, strik, klem.